

LÆRERMATERIALE TIL FILMEN

'HEKSEJAGT'

AF ANJA DALHOFF

LÆRERMATERIALET ER UDARBEJDET AF DORTHE NIELSEN
GRAFISK TILRETTELÆGGELSE: PETER WALDORPH

Med støtte fra Udenrigsministeriets
Oplysningspulje

INTRODUKTION TIL LÆRERE

15.000 børn er i de sidste 10 år blevet anklaget for at være hekse i Nigeria. Det er børn, der bliver udstødt af alle fællesskaber – mange bliver spærret inde, dræbt eller flygter til et udsat liv som gadebørn. Nogle børn får hjælp fra lokale og internationale NGO'er. Det er dem, filmen 'Heksejagt' handler om.

Omdrejningspunktet i filmen er børnehjemmet Way to the Nations. Her møder vi flere børn og unge, hører deres historie og får indtryk af deres hverdag på børnehjemmet. Via børnenes og de unges fortællinger præsenterer filmen forskellige voksne, som er eller har været involveret i forløbet: Forældre, søskende, høvdinge/ældste fra en landsby, præster/kirkefolk og ansatte på børnehjemmet. Tilsammen

udgør de brikker i et puslespil, der forsøger at afdække baggrunden for fænomenet 'heksebørn' og de forsøg, der gøres på at løse problemerne.

Dokumentarfilmen 'Heksejagt' er optaget i Nigeria i årene 2010-18. Tallet på 15.000 står ikke i en officiel statistik – det er et anslået tal fra en helt ny rapport udgivet i 2018:

[Marc Ellison's BBC News report 2018 'Branded and Beaten'](#)

Emnet om heksebørnene fandt især vej til de danske medier i forbindelse med en tv-serie i 2016 om Anja Ringgren Lovén, som har oprettet et børnehjem i Nigeria for børn, der er anklaget for at være hekse. Allerede i 2008 skabte BBC international opmærksomhed om problemet med dokumentarfilmen '[Dispatches Saving Africa's Witch Children](#)'.

Men problemet er langt fra løst endnu. Og de aktive nigerianske NGO'er har svære vilkår. Det er vanskeligt at få opbakning fra myndigheder og politi i forsøget på at beskytte børnene.

I materialet indgår filmklip fra interview med to fremtrædende nigerianske kilder:

Leo Igwe: menneskerettighedsaktivist med en ph.d. i fænomenet heksebørn. Han laver jævnligt kampagner i Nigeria mod forfølgelsen af heksebørn, underviser og holder foredrag om emnet.

James Ibor: advokat, arbejder for NGO'en Basic Rights Council Initiative – organisationen forsøger at lægge pres på myndigheder og politi, så de opfylder Nigerias love om at beskytte børn anklaget for at være hekse.

EN GRUPPE BØRN FRA BØRNEHJEMMET WAY TO THE NATIONS.

BAGGRUNDEN FOR AT FORSTÅ FÆNOMENET HEKSEBØRN

Baggrunden for de barske historier om børn, der udpeges til hekse, er ganske kompleks. En del af baggrunden kommer frem i filmen og bliver uddybet i de medfølgende opgaver. Men i kort form drejer det sig blandt andet om:

Fattigdom og ulighed:

Fattigdom og ulighed i et land er med til at skabe uro, konflikter og vold. Den daglige kamp for overlevelse skaber nemt splittelse, både i samfundet, i boligområder og familier. Udsatte grupper bliver marginaliseret, og kvinder og børn rammes oftest hårdest. De får skylden for arbejdsløshed, sygdom eller en dårlig høst.

Et land som Nigeria har oplevet stor vækst i en årrække, men værdierne kommer ikke de fattige til gode. Antallet af fattige stiger, og det samme gør antallet af millionærer. Ifølge en rapport fra 2017 ejer de fem rigeste mennesker i Nigeria nok til at løfte hele befolkningen ud af fattigdom. Nigeria er Afrikas folkerigeste land med sine 186 millioner indbyggere. Læs artiklen: ['Fem mennesker kunne udrydde fattigdommen i Nigeria.'](#)

Familier og børn under pres – heksebørn som resultat af en 'multi-crisis':

I 2010 kom en rapport fra Unicef om børn, der blev

anklaget for at være hekse. Her benævner de problemet med heksebørn som et resultat af en 'multi-crisis' og skriver blandt andet (vores oversættelse): *"Livet i byen, lønarbejde, forbrugerisme, økonomisk pres og en spirende individualisme har ført til dybe forandringer i familiestrukturen. Resultatet er flere dysfunktionelle familier og en forstyrrelse af relationen mellem aldersgrupper – især forældres myndighed er under pres...."*

Rapporten nævner tre forskellige kategorier af børn, som er særligt udsatte:

- a. Forældreløse børn, børn med et fysisk handicap eller et udseende, der skiller sig ud. Syge børn med fx epilepsi, tuberkulose eller med lidelser som autisme eller Downs syndrom. Det kan også være børn, som er ulydige, tankefulde, hidsige eller meget tilbageholdende.
- b. Børn som er født ved en vanskelig fødsel, eller født for tidligt.
- c. Børn født som albinoer.

I interviews med de nigerianske kilder fremkommer også synspunkter, som knytter temaet om heksebørn sammen med den generelle opfattelse af børn.

SLUMKVARTER I LAGOS - HER LEVER MANGE MENNESKER TÆT PÅ LOSSEPLADSEN.

Leo Igwe taler om en ændring i synet på børn, som efter hans mening fandt sted i 1990'erne.

🕒 **Filmklip:** Fra gamle kvinder til børn som hekse

James Ibor nævner, at den traditionelle opfattelse, 'børn skal ses men ikke høres', bliver udfordret.

🕒 **Filmklip:** Børn skal ses men ikke høres

Manglende uddannelse:

Nigeria er et af de lande, hvor færrest børn kommer i skole. 94 % af fattige kvinder er analfabeter. Det er alarmerende tal. Leo Igwe nævner uddannelse som et af de vigtigste midler til at ændre på det 'heksetro mindset', som er så udbredt.

Troen på trolddom, hekse og stærke kræfter:

Mange mennesker i Afrika tror, at trolddom, hekseri og stærke kræfter griber ind i tilværelsen, og det overnaturlige har traditionelt været en del af forklaringen på sygdom og ulykker.

🕒 **Filmklip:** Den traditionelle forestilling om det overnaturlige

Sådan var det også i Danmark/Europa tidligere, jævnfør dette citat fra religion.dk:

"Heksetroen var for almindelige mennesker en måde, hvorpå

det blev muligt at forklare de ulykker, som ramte så hyppigt. I en tid med høj børnedødelighed, hyppige sygdomsepidemier, fattigdom, og hvor uarbejdsdygtighed var fatal, forsynede heksetroen almindelige mennesker med en forklaringsramme for det, der også dengang ramte mennesker hårdt."

Kirkens magt og penge:

I Nigeria har kirken stor magt både som samfundsinstitution og i menneskers liv. For ikke at tale om økonomisk magt.

Landet har mange forskellige kirker og kirkeretninger, men i de senere år er der opstået mange nye selvstændige kirker med rødder i pinsebevægelsen. Det er kirker, som afholder meget karismatiske gudstjenester. De bruger rytmisk sang og dans. De praktiserer

helbredelse gennem håndspålæggelse og accepterer, at præsten modtager profetier fra Gud. Nogle af kirkerne har taget troen på hekse og trolddom med ind i deres praksis. Det betyder blandt andet troen på, at præsten har evne til at udpege hekse og til at praktisere hekseuddrivelse i kirken. Og det er ikke gratis – hekseuddrivelse er en god forretning og en levevej for mange.

🕒 **Filmklip:** Heksetroen handler også om penge

Den officielle Pinsekirke er ikke enig i de nye kirkers praksis, hvor man blander kristendom og Biblen sammen med mere traditionel tro på hekse og trolddomskraft. Men deres modstand har ikke stoppet de nye kirkers fremmarch.

Litteratur og henvisninger til andre produktioner og baggrundsmateriale

- BBC-dokumentar: 'Dispatches-serien ["Saving Africa's Witch Children"](#) 2008 – kan ses på YouTube
- Rapport fra Unicef, 2010: "Children Accused of Witchcraft – and anthropological study of contemporary practices in Africa" – engelsk rapport
- læs eventuelt s. 1-4 (summary)
- Marc Ellison's BBC News report, 2018 ["Branded and Beaten – the children accused of witchcraft and murder"](#)
- [Nyhedsbrev](#) fra Safe Child Africa
- Religion.dk

HVORDAN KAN DER ARBEJDES MED FILMEN I UNDERVISNINGEN

Filmen giver mulighed for at sætte vigtige globale temaer på dagsordenen. Det meget konkrete og barske udgangspunkt kan danne rammen om arbejdet med fattigdom, ulighed, kulturmøde, menneskerettigheder og det internationale samfunds handlemuligheder i forhold til enkeltlande.

Samtidig kan temaet om heksebørnene lægge op til mere personlige perspektiveringer på danske unges oplevelser af fællesskabers betydning og dermed også deres erfaringer forbundet med at føle sig forkerte og ensomme.

Lærervejledningen indeholder opgaveforslag til selve filmen. Men der gives også bud på opgaver og aktiviteter knyttet til forskellige fag og samarbejdet mellem disse.

En gennemgang af filmens og lærervejledningens tilknytning til Fælles Mål findes som selvstændig PDF.

FILMEN

1. Få overblik over filmen – en filmanalyse: (⇒ arbejdsark 1)

2. Hvorfor bliver nogle børn anklaget for at være hekse?

- Hvilke forklaringer gives der i filmen på, hvorfor nogle børn bliver anklaget for at være hekse? Hvem kommer med disse forklaringer? Lav en oversigt og diskutér i klassen. Som supplement til filmen kan høres klip fra interview med Leo Igwe:

🎬 **Filmklip:** Hvorfor bliver børn anklaget for at være hekse?

3. Hvilke muligheder har børnene for at få hjælp?

BØRN ANKLAGET FOR AT VÆRE HEKSE ER LÅST INDE I ET UNGDOMSFÆNGSEL.

MANGE AF DE BØRN, DER LEVER PÅ GADEN, ER OGSÅ ANKLAGET FOR AT VÆRE HEKSE.

DANSK

Danskfaget giver mulighed for at gå mere i dybden med filmens personer og temaer ligesom i noveller og romaner. Desuden kan temaet danne baggrund for forskellige produktioner.

1. Vanessa

- Vanessas udviklingshistorie – giv eksempler fra filmen.
- Skriv Vanessas historie som en novelle.

2. Mary, Daniel, Martha, Peace, Osas

- Snak om de fem børn/unge,

deres historie og situation – kom med eksempler fra filmen.

- Skriv en avisartikel, hvor et af børnenes historie indgår (⇒ **arbejdsark 2**)

3. Om temaet heksebørn og det at blive udstødt af det sociale fællesskab

- Lav et indslag (fx video eller podcast) til radio/Facebook/Instagram, hvor I gør opmærksom på dette emne og foreslår løsninger eller en form for handling, måske et godt hashtag – inddrag gerne børnekonventionen i indslaget.

En forkortet version af børnekonventionen findes på [Børnerådets hjemmeside](#). Børnekonventionen blev vedtaget i FN i 1989. Danmark skrev under i 1991. 194 lande har underskrevet børnekonventionen.

En konvention er en aftale mellem forskellige lande. Når et land har skrevet under på en konvention, har det pligt til at overholde den. Men det er ikke en lov, som et land kan dømmes og straffes efter.

- Organiser en høring, der sætter temaet om heksebørn på dagsordenen. Det kan være en 'ægte' høring – men mest realistisk er nok en høring, hvor eleverne i grupper forbereder sig på at have forskellige 'roller' (⇒ **arbejdsark 3**)
- Skriv et essay om at være udstødt og uden for det sociale fællesskab. Inddrag gerne perspektiver fra både Nigeria og Danmark. Hvad skal der til for at komme ind i et fællesskab igen? I filmen bliver Vanessa hurtigt accepteret på børnehjemmet, og vi hører hende sige: "Now I know I am not alone." (⇒ **arbejdsark 4**)

4. Lav en udstilling med billeder og tekster

På rejserne til Nigeria har Anja Dalhoff og Michelle Mildwater fra HopeNow også taget en del fotos. Vi har samlet nogle af dem i denne præsentation ([link til slideshare](#)). Husk foto-kredit, når billederne bruges.

- Udvælg et eller flere billeder og skriv en tekst til. Teksten kan have form som et digt, et portræt, en kort novelle eller sider i en dagbog.
- Sæt billeder og tekst flot op og lav en udstilling – måske på skolens bibliotek. Udstillingen kan suppleres

med nogle mere faktuelle baggrundstekster.

5. Litterær perspektivering

Danskfaget giver også mulighed for at perspektivere til andre genrer:

Det kunne fx være *eventyr* om at være udstødt/anderledes: 'Den grimme ælling', 'Hans og Grete', 'Skyggen', 'Tommelise'

Det kunne også være *fantasy*: 'Harry Potter', 'Narnia', 'Skammerens datter' og mange flere.

SAMFUNDSFAG

Samfundsfag giver mulighed for at beskæftige sig med sociale og kulturelle forhold – herunder sociale grupper og fællesskabers roller og betydning. Her er oplagte berøringsflader mellem temaet om de udstødte hekse-børn i Nigeria og danske unges kendskab til temaer som mobning, ensomhed og fællesskaber. Desuden giver faget en ramme for at beskæftige sig med temaer som fattigdom og ulighed og dermed nogle strukturelle årsager til, at børn anklages for at være hekse.

1. Hvilke forklaringer gives der i filmen på, at nogle børn bliver anklaget for at være hekse.

Hvem kommer med disse forklaringer? Lav en oversigt og diskutér i klassen. Som supplement til filmen kan inddrages andre kilder:

- Avisartiklen: '[Overtro koster 'heksebørn' livet i Nigeria'](#)'
- 🎬 **Filmklip:**
Hvorfor bliver børn anklaget for at være hekse?
- 🎬 **Filmklip:**
Hvorfor bliver børnene ikke hjulpet?

VANESSA VAR MEGET GLAD FOR AT VÆRE PÅ BØRNEHJEMMET.
HER ER HUN SAMMEN MED CLINTON PÅ 3 ÅR.

2. Organiser en høring, der sætter temaet om hekse-børn på dagsordenen.

Det kan være en 'ægte' høring – men også en høring, hvor eleverne i grupper forbereder sig på at have forskellige 'roller'. (arbejdsark 3)

3. Lav et indslag (fx video eller podcast) til radio/ Facebook/Instagram, hvor I gør opmærksom på dette emne og foreslår løsninger eller en form for handling, måske et godt hashtag – inddrag gerne børnekonventionen i indslaget.

En forkortet version af børnekonventionen findes

på [Børnerådets hjemmeside](#). Den blev vedtaget i FN i 1989. Danmark skrev under i 1991. 194 lande har underskrevet børnekonventionen.

En konvention er en aftale mellem forskellige lande. Når et land har skrevet under på en konvention, har det pligt til at overholde den. Men det er ikke en lov, som et land kan dømmes efter.

4. Hvorfor løser Nigeria ikke problemet med heksebørnene?

Advokat James Ibor siger i den nye BBC-dokumentar, 'Branded and Beaten':

"... so we have the laws. The problem is not the laws, the

problem is implementing these laws, and until this our children is not safe."

Han henviser blandt andet til, at Nigeria i 2008 indførte Child's Right, som ikke efterleves.

- Se disse klip med James Ibor og lav en liste med de forhindringer for at løse problemerne, som han nævner:
- 📺 **Filmklip:** At sætte Biblen over loven
- 📺 **Filmklip:** Hvordan får vi myndighederne til at handle?
- Hvad kan det internationale samfund gøre, når Nigeria ikke selv løser problemet? Undersøg fx:
 - FN** – overholdelse af konventioner, mulighed for sanktioner, politisk pres
 - FN's Verdensmål** – gælder alle lande og indeholder også mål om bekæmpelse af fattigdom, sult og ulighed
 - ECOWAS** – den vest-afrikanske organisation for økonomisk integration, fred og sikkerhed. En ganske handlekraftig forsamling, som har hovedsæde i Nigerias hovedstad Abuja.

GOSHWIN MED TØJHUNDEN. ALDERSSPREDNINGEN PÅ BØRNEHJEMMET ER STOR. OG DE STORE HJÆLPER DE SMÅ.

Handelspartnere – Nigeria er Afrikas største producent af olie (og blandt de 10 største i verden). Nogle økonomer nævner Nigeria som en kommende økonomisk stormagt.

'MINT-landene' – kan handelspartnere stille krav om løsningen af dette problem?

- Lav en samlet handleplan, som involverer så mange parter som muligt – også de globale og lokale NGO'er.

5. At være udstødt af fællesskabet – perspektiver til den hjemlige debat om mobning

- I filmen 'Heksejagt' fortæller Vanessa, hvordan det føles at blive udstødt af fællesskabet – snak om hendes oplevelser i klassen.
- I Danmark føler mange børn og unge sig også udstødt af de fællesskaber, de færdes i til daglig. I 2017 kom en rapport fra Børns Vilkår og TrykFonden om mobning. I indledningen står blandt andet:

Mobning kan have store konsekvenser for den enkelte og for samfundet. På

DET ER EN TRAUMATISK OPLEVELSE FOR ET BARN AT BLIVE UDSØDT AF FAMILIE OG FÆLLESSKAB.

Børnetelefonen hos Børns Vilkår ses en tæt sammenhæng mellem mobning, ensomhed, selvskade og selvmordstanker. Konsekvenserne kan række langt ind i voksenlivet, hvor mobning kan gå ud over barnets mulighed for at få uddannelse, job og nære sociale relationer.

Læs forord og resumé (⇒ **arbejdsark 5**) – tjek hjemmesiden hos [Børns Vilkår](#) eller [Børnerådet](#) og læs mere om temaet. Undersøg om jeres skole har en plan for, hvordan den vil gribe mobning an. Er forældrene en del af planen? Er det en god plan efter jeres mening? Hvis skolen ikke har en plan,

kan I lave én og forelægge den for skolens ledelse.

KRISTENDOMSKUNDSKAB

I kristendomsundskab kan der sættes fokus på kirkens rolle i samfundet, forskellige udgaver af kristendommen og centrale begreber i både kristendommen og andre livsopfattelser. I forhold til emnet om heksebørn kan der arbejdes med kirken/ pinsebevægelsen, tekster fra Biblen og den synkretisme, der er mellem kristendommen/ præsterne og den lokale afrikanske forståelse af tilværelsen/medicinmænd.

1. Lav en præsentation af Pinsekirken

- I de senere år er der opstået mange nye selvstændige kirker i Nigeria med rødder i pinsebevægelsen. I jeres præsentation kan I fx sammenligne Pinsekirken med den protestantiske kirke og den katolske kirke. Kig blandt andet på begreber som gudstjeneste, dåb og nadver, præsternes uddannelse.
- Nogle af de nye kirker har taget troen på hekse og trolddom med ind i deres praksis. Det betyder blandt andet troen på, at præsten har evnen til at udpege hekse og til at

praktisere hekseuddrivelse i kirken. Hvad mener den officielle Pinsekirke om denne praksis?

- I et land som Brasilien har den katolske kirke altid stået stærkt. Men i disse år vokser Pinsekirken. Hvorfor?

Mulige kilder:

- 🎬 **Filmklip:** Heksetroen handler også om penge

Kristendom.dk – spørgsmål til en pinsepræst

Religion.dk - Yderligtgående pinsekirker i Nigeria sætter heksejagt ind på børn

[Artikel i Kristeligt Dagblad: Pinsekirken leverer de undere, brasilianerne længes efter](#)

[DR Nyheder: webdok – Alani udfører mirakler](#)

2. Hvad siger Biblen om hekse, åndemanere og helbredelse?

- Ifølge James Ibor henviser nogle kirker og præster til Exodus, når de taler om hekse.
- 🎬 **Filmklip:** Den stærke reference til Biblen

Exodus er 2. Mosebog, hvor følgende citat kan findes:

2. Mosebog 22,18: *"En troldkvinde må du ikke lade leve."*

Andre steder i Gamle Testamente kan disse citater findes:

3. Mosebog 20,27: *"Når der i en mand eller kvinde er en genfærdsånd eller en sandsigerånd, skal de lide døden..."*

5. Mosebog 18, 10-11: *"Der må ingen findes hos dig, som ... driver spådomskunst, tager varsler, er sandsiger eller over trolddom, ingen som... henvender sig til de døde."*

1. Samuelsbog 27, 7-15: *"... I Endor er der en kvinde, som kan mane...."*

Diskutér i klassen om disse citater (eller måske andre) kan legitimere kirkernes praksis med at deltage i ud-nævnelse af børn som hekse.

- Nogle præster og medicin-mænd siges at kunne uddrive onde ånder (det ser vi også i filmen). I Biblen er der også historier, der handler om det: Markusevangeliet 1, 23-28, hvor Jesus *får en uren ånd til at forlade en mand*. Apostlenes Gerninger 16, 16-19, hvor Paulus driver en spådomsånd ud af en ung pige.

Diskutér disse historier i klassen – hvilke fortolkningsmuligheder når I frem til?

- Kan man blive helbredt ved hjælp af tro og håndspålæggelse? I Biblen findes en del historier om Jesus, som helbreder spedalske,

lamme og syge: Se fx Markusevangeliet 2.2-12, Markusevangeliet 1.40-42

Fra Brasilien har DR vist et program om pigen Alani, som udfører mirakler ved tro og håndspålæggelse:

[DR Nyheder: webdok – Alani udfører mirakler](#)

Eventuelt kan I google: healing, håndspålæggelse mm.

Diskutér disse fænomener i klassen. Bliver børn i Nigeria helbredt i kirkerne?

3. Hvordan kan kirken bidrage til løsningen af problemet med heksebørnene?

Besøg den lokale kirke, inviter en præst eller eventuelt en repræsentant for Pinsekirken. Forbered 10 gode spørgsmål og hav også jeres egne forslag klar.

HISTORIE

Heksebørn og menneskerettigheder

Med udgangspunkt i filmen kigges der nærmere på menneskerettighederne og børnekonventionen, som også Nigeria har underskrevet.

1. Hvad er vigtigt for et værdigt menneskeliv? (⇒ [arbejdsark 6](#))

2. Baggrunden for menneskerettighederne og de 30 artikler præsenteres og vurderes: Hvad står der egentlig? Hvilke artikler er vigtigst?

🕒 **Se filmene**

FN's erklæring om menneskerettigheder
Hvad er menneskerettigheder?

- Læs og gennemgå arbejdsark 7, 1-3.
- Drøft i klassen, hvilke artikler, der bliver overtrådt ifølge filmen 'Heksejagt'.

3. Hekse og heksetro i Danmark kan også inddrages i forløbet.

I FILMEN SER VI DANIEL BESØGE SIN LANDSBY SAMMEN MED TOM.

'HEKSEJAGT' OG VERDENSMÅLENE

I 2015 vedtog FN 17 verdensmål, som gælder for alle lande i verden. Verdensmålene er en ambitiøs plan, som handler om at løse mange af klodens største problemer inden år 2030. Ingen lande står alene med problemerne, de er så store, at de kun kan løses i fællesskab. Verdensmålene kan altså også være rammen omkring arbejdet med filmen 'Heksejagt.' Især seks af målene er oplagte at inddrage i undervisningen:

Mål nr. 1: Afskaf fattigdom

Mål nr. 2: Stop sult

Mål nr. 3: Sundhed og trivsel

Mål nummer 4: Kvalitetsuddannelse

Mål nummer 5: Mindre ulighed

Mål nummer 6: Fred, retfærdighed og stærke institutioner

Der findes meget materiale om verdensmålene – vi har valgt at henvise til Verdens Bedste Nyheder, hvor alle verdensmål gennemgås i

en kort baggrundsartikel og med mulighed for at se alle delmålene. <https://verdensbedstenyheder.dk/verdensmaal/>.

Desuden er der på www.verdenstimen.dk en ressourcebank med film, plakater mv. <https://verdenstimen.dk/ressourcebank/>.

CHRIS MED BOLDEN.

'HEKSEJAGT' OG HENVISNINGER TIL FÆLLES MÅL

En gennemgang af filmens og lærervejledningens tilknytning til Fælles Mål findes som selvstændig PDF og er tilgængelig sammen med film og lærermateriale.

FÅ OVERBLIK OVER FILMEN (FILMANALYSE)

Der findes mange forskellige modeller til analyse af film. Her har vi valgt en oversigt, som særligt handler om dokumentarfilm. Den kan ses i sin helhed her: <http://indidansk.dk/dokumentarfilm>. Hjemmesiden 'Ind i dansk' er udviklet af to lærere på en efterskole. I kan læse mere om hele materialet under menupunktet 'Om siden'. Modellen er bygget op som et 'Analysehjul'.

Inden for hvert punkt foreslår vi at lægge særlig vægt på nedenstående punkter, som alle er uddybet i modellen:

1. Info:

Genretræk ([læs mere](#))
Sproglige virkemidler

2. Komposition

Tema
Handlingslinje

3. Personer

Hovedpersoner
Fortæller
Kilder

4. Miljø og tid

Begge punkter

5. Virkemidler

Tekniske virkemidler:
([læs mere](#))
Klip, lyd, kamerabevægelser,
vinkler, beskæring
Fortællerkneb

6. Fortolkning

Budskab
Vinkel
Stemning
Titel

7. Konklusion

Vurdering
Målgruppe
Perspektivering ([læs mere](#))
Idee til perspektivering kan i
dette materiale findes i opgave
5 til dansk og opgave 5 til
samfundsfag.

SKRIV EN AVISARTIKEL OM ET BARN/UNG, DER ER ANKLAGET FOR AT VÆRE HEKS

Nedenstående passer bedst til en nyhedsartikel. Her kan I finde andre muligheder, fx debatindlæg, reportage, læserbrev <https://indidansk.dk/skrivehjulet>

Artiklens fagudtryk:

Rubrik: Artiklens overskrift. Skal fange læseren, være kort og vise hvad artiklen handler om.

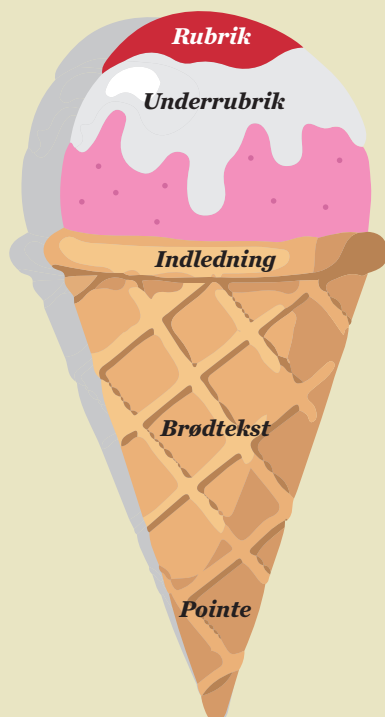
Underrubrik: Uddyber indholdet fra overskriften. Skal være præcis, kort og klar.

Byline: Journalistens navn (eller et nyhedsbureau).

Brødtekst: Selve teksten i artiklen.

Faktaboks: Konkrete oplysninger eller facts. Fx stillingen i fodbold eller fakta om heksebørn eller børnekonventionen. En faktaboks er som regel indrammet og placeres ved siden af artiklen.

Billedtekst: Skriv lidt om, hvad billedet forestiller. Husk fotografens navn.

En avisartikel er bygget op ligesom en isvaffel:

Syltetøjet er overskriften – det hedder en rubrik.

Flødeskummet er under-rubrikken. Her får man lidt mere at vide om indholdet.

Vaflen er brødteksten. Den kan starte med en indledning. I brødteksten skal læseren gerne have svar på fire spørgsmål:

- hvem handler det om?
- hvad sker der?
- hvor foregår det?
- hvornår foregår det?

I *vaflens bund* er der tit en lille godte. En god pointe eller konklusion.

ORGANISÉR EN HØRING OM TEMAET HEKSEBØRN I NIGERIA

En høring er en mulighed for at sætte fokus på en vigtig sag. Til en høring inviteres mennesker, som på forskellig vis kender til emnet. En høring er offentlig, og det er almindeligt at invitere journalister, så der kan komme informationer om emnet i aviser, radio og tv.

Hvem kan være repræsenteret til denne høring? En ideliste:

- En ung, der har været anklaget for at være heks
- En repræsentant for en organisation, som arbejder for at hjælpe udsatte (hekse)børn. Det kan være en international NGO, som fx [Hope Now](#) eller en lokal NGO, som fx [Way to the Nations](#), som driver det børnehjem, vi besøger i filmen.
- En politiker, som arbejder med udvikling/udviklingsbistand: i skrivende stund er Venstres Ulla Tørnæs minister for området – <https://www.altinget.dk/udvikling/artikel/ulla-toernaes-flygtninge-og-ulandshjaelp-maa-godt-vaere-big-business>
- En præst – kirken spiller en afgørende rolle i sager om heksebørn. Inddrag evt. materiale fra opgaverne i faget kristendomskundskab.
- En anden kirkeperson – det kunne være en udsendt, som har boet i området og været involveret i arbejdet omkring heksebørn. Linket her er til en artikel, hvor en repræsentant for Mission Afrika bliver interviewet: <https://www.dr.dk/nyheder/udland/overtro-koster-hekseboern-livet-i-nigeria> - Mission Afrika har også en hjemmeside.
- En person, som har arbejdet med menneskerettigheder – det kunne fx være fra [Institut for Menneskerettigheder](#). Se eventuelt disse to film: [FN's erklæring om menneskerettigheder](#) og [Hvad er menneskerettigheder?](#)
- En journalist, som har rejst i det pågældende område – i dette tilfælde Nigeria.

Hvis en klasse skal repræsentere de forskellige deltagere i høringen, kan klassen opdeles i grupper, som har en bestemt 'rolle', og som sammen forbereder sig og skriver et indlæg til høringen. Hver gruppe vælger, hvem der skal repræsentere dem ved selve høringen. Til høringen kan evt. inviteres andre klasser på skolen.

SKRIV ET ESSAY OM AT VÆRE U DSTØDT OG HOLDT UDEN FOR DET SOCIALE FÆLLESSKAB

Inddrag gerne perspektiver fra både Nigeria og Danmark. Hvad skal der til for at komme ind i et fællesskab igen? I filmen bliver Vanessa hurtigt accepteret på børnehjemmet, og vi hører hende sige: "Now I know I am not alone."

Hvad er et essay?

- Et essay er en prosatekst – ikke for kort, gerne to-tre sider.
- Et essay kan handle om et hvilket som helst emne – i denne opgave er temaet dog bestemt på forhånd.
- I et essay går du i dybden med de dele af emnet, som du finder spændende. Du behøver altså ikke behandle hele emneområdet.
- Et essay bør indeholde egne oplevelser, erindringer, undren og overvejelser. Det er dine overvejelser og tanker, der er vigtige.
- Som forfatter behøver du ikke være ekspert på emnet. Det væsentlige er, at du forholder dig til emnet på en søgende og spørgende måde.
- Et essay skal være interessant for læsere, som ikke kender dig.
- Sproget skal være levende. Brug gerne billedsprog og sansebeskrivelser.

I kan også finde en gennemgang af essay-genren på hjemmesiden Ind i dansk:

<https://indidansk.dk/essay-skrive>

UDDRAG AF TEMARAPPORT OM MOBNING

TEMARAPPORT 2017: MOBNING

Hele rapporten kan findes her:

<https://bornsvilkar.dk/om-boerns-vilkaar/publikationer-og-rapporter/>

Forord

Tidligere på året udgav Børns Vilkår og TrygFonden for første gang rapporten 'Svigt af børn i Danmark'. Rapporten havde til formål at give et årligt overblik over omfanget af nogle af de svigt, børn i Danmark udsættes for samt beskrive udviklingen på området.

I tillæg til rapporten 'Svigt af børn i Danmark' udgives fremover en temarapport, som hvert år sætter særligt fokus på et til to af de typer af svigt, som hovedrapporten belyser. Formålet med dette er at bidrage til bedre beslutninger på området.

I 2017 sætter Børns Vilkår og TrygFondens temarapport fokus på mobning, som er et af de emner, der fylder mest på Børnetelefonen. Mobning kan have store konsekvenser. På den korte bane er mobning ofte forbundet med ensomhed, selvskade og selvmordstanker. På den lange bane kan mobning gå ud over barnets mulighed for at få uddannelse, job og nære sociale relationer i voksenlivet.

Det er et kommunalt ansvar, at mobning forebygges og bekæmpes, så børnene ikke lades i stikken. Kommunerne skal sikre, at skolerne har en inkluderende skolekultur med trygge fællesskaber, og at de er i stand til at stoppe mobning, når den opstår. Af den grund bør mobning og trivsel stå højt på dagsordenen hos samtlige kommunalpolitikere, der interesserer sig for børne- og skoleområdet.

Vi håber, rapporten er anvendelig for beslutningstagere og embedsmænd på det kommunale niveau – og for andre fagfolk og organisationer på skoleområdet.

God læselyst!

Med venlig hilsen

Rasmus Kjeldahl og Gurli Martinussen
Direktør i Børns Vilkår og direktør i TrygFonden

UDDRAG AF TEMARAPPORT OM MOBNING

Resumé

Mobning kan have store konsekvenser for den enkelte og for samfundet. På Børnetelefonen hos Børns Vilkår ses en tæt sammenhæng mellem mobning, ensomhed, selvskade og selvmordstanker. Konsekvenserne kan række langt ind i voksenlivet, hvor mobning kan gå ud over barnets mulighed for at få uddannelse, job og nære sociale relationer.

Mobning har politisk set haft stor bevågenhed i de senere år. Særligt kommer regeringens aktionsplan mod mobning, der blev lanceret i 2016, med ambitiøse forslag til, hvordan en række aktører kan indlede eller fortsætte kampen mod mobning. Men skal mobning stoppes helt, kræver det, at kommunerne har større fokus.

Denne temarapports formål er at komme med anbefalinger til, hvordan kommunerne kan sætte yderligere ind over for mobning. Dette gøres med udgangspunkt i Den nationale trivselsmåling² og forskningsbaseret viden om, hvordan mobning bedst forebygges og bekæmpes.

Den nyeste forskning forstår mobning som en gruppedynamik, der opstår i utrygge fællesskaber med lav tolerance over for hinanden og uden noget positivt at samles om. Angst for eksklusion er tegn på, at et fællesskab er utrygt og ubehageligt for alle børn. Børn, der mobber, er børn, der er bange for at falde uden for fællesskabet.

Siden 2009 har det været lovpligtigt, at den enkelte skole fastsætter en antimobbe-strategi som en del af skolens værdiregelsæt. Imidlertid har 13 pct. af alle skoler ikke en sådan strategi, viser en ny undersøgelse fra Dansk Center for Undervisningsmiljø.

I skoleåret 2016/2017 angav 8,3 pct. af eleverne i 4.-9. klasse i den årlige nationale trivselsmåling, at de 'meget tit', 'tit' eller 'engang i mellem' var blevet mobbet i løbet af skoleåret. Omfanget af mobning varierer meget fra kommune til kommune og fra skole til skole.

Cirka 80 pct. af kommunerne ligger to procentpoint fra landsgennemsnittet enten i den positive eller negative ende. Syv kommuner har et omfang af mobning på under seks pct. I den anden ende af skalaen skiller 13 kommuner sig ud, fordi flere end hver tiende skoleelev i 4.-9. klasse i disse kommuner oplever at blive mobbet. I kommunen med det største omfang af mobning gælder dette for 16,3 pct. af eleverne.

Det er Børns Vilkårs erfaring, at der er stor forskel på, hvordan kommunerne og de enkelte skoler arbejder med at mindske mobning. Børns Vilkår oplever ligeledes, at skolerne mange steder har utilstrækkelig viden om, hvad mobning er, og hvordan man kommer den til livs.

Et fælles mobbesyn på den enkelte skole er ifølge forskningen essentielt for at forebygge og bekæmpe mobning. Desuden er et vidensløft og en kapacitetsopbygning på det kommunale niveau en forudsætning for, at landets kommuner i højere grad prioriterer og iværksætter tiltag, der kan mindske

UDDRAG AF TEMARAPPORT OM MOBNING

mobning. Fra forskning ved vi, at en god implementering af indsatser til forebyggelse og bekæmpelse af mobning er afgørende for indsatsernes effekt.

Helskoleindsatser (Whole School Approaches) er en af de mest effektfulde tilgange til at forebygge mobning, fordi alle aktører omkring barnet/børnene uddannes til at udvikle et trygt skolemiljø. En helskoleindsats baserer sig på en tankegang om, at mobning kan foregå hvor som helst og når som helst. Derfor skal alle aktører på skolen vide, hvordan de forebygger og håndterer mobning.

For at skabe gode lærings-miljøer og høj trivsel skal det sikres, at ingen børn bliver mobbet. Børns Vilkår og Tryk Fonden anbefaler, at kommunerne bruger trivsels-målingerne som løftestang til at sikre, at alle skoler har en klar strategi for, hvordan de forebygger og griber ind over for mobning og tilser, at problemet med mobning ikke overlades til børnene og deres forældre.

HVAD HAR ET MENNESKE BRUG FOR? – FOR AT KUNNE LEVE ET VÆRDIGT LIV.

Som forberedelse til arbejdet med menneskerettigheder og børnekonventionen er det en god ide at overveje spørgsmålet om, hvad der er vigtigt for et menneske. Det kunne gøres således:

1. Brug 5 -10 minutter på at tænke over, hvad DU SELV mener. Hvad er det vigtigste for et menneske, så det kan leve et godt liv.

I denne opgave er der ikke noget, der er rigtigt eller forkert. Men du skal overveje, HVORFOR du synes det og kunne argumentere for dine synspunkter.

2. Klassen deles op i grupper. Hver gruppe skal udvælge de 10 ting, som gruppen mener er vigtigst for, at mennesker kan leve et godt liv. Sådan gør I:

- en af jer er ordstyrer
- I tager en runde, hvor ALLE på skift præsenterer deres forslag
- en af jer skriver alle gruppens forslag ned
- først finder I ud af, om der er nogle punkter, I er enige om fra starten
- derefter må I diskutere jer frem til resten af punkterne
- I skal nå frem til 10 punkter, som der er størst mulig enighed om i gruppen.

Gruppe:	Vores 10 vigtigste punkter
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

3. Samme fremgangsmåde bruges i næste runde, så I til slut har 'Klassens 10 punkter'.

HISTORIEN BAG MENNESKERETTIGHEDERNE – EN KORT GENNEMGANG

Retten til uddannelse, arbejde og sundhed. Frihed fra diskrimination, slaveri og tortur. Ideen om, at alle mennesker har rettigheder og friheder, alene fordi de er mennesker, kan spores langt tilbage i tiden. Under forskellige former har den ide været til stede i mange kulturer, og den indgår også på forskellige måder i verdens store religioner.

Historien om Cyros' cylinder:

Cyros den Store var det gamle Persiens første konge. I 539 f.Kr. erobrede hans hær byen Babylon. Men det var hans næste handlinger, der markerede et stort fremskridt for mennesket. Han frigav slaverne og erklærede, at alle havde ret til at vælge sin egen religion. Han bestemte også, at alle racer var lige. Disse og andre bestemmelser blev nedskrevet på akkadisk (semitisk sprog talt i oldtiden) sprog med kileskrift på en cylinder bagt af ler. Dette gamle dokument er i dag kendt som Cyros' cylinder. Det er nu blevet anerkendt som verdens første dokument om menneskerettigheder. FN har oversat det til alle seks officielle sprog. Dokumentet passer til de første fire artikler i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder.

Græske filosoffer:

Tilbage i oldtiden var der græske filosoffer, som mente, at det var naturligt for mennesker at kræve rettigheder. De mente for eksempel, at det var naturligt at gøre modstand, hvis man oplevede noget uretfærdigt. I mange hundrede år blev disse tanker dog holdt nede af magthavere overalt i verden. De ønskede nemlig ikke at give folket rettigheder. Sådan har det også været i Danmark.

Folkets rettigheder:

Fra omkring år 1690 til 1780 blev menneskers rettigheder igen diskuteret. Denne periode kaldes for oplysningstiden. Både i USA og i Frankrig blev det besluttet, at magten i samfundet skulle være hos folket og ikke alene hos staten. Det vil sige, at det var folket, som valgte politikerne. I USA blev der i 1776 formuleret: Den amerikanske uafhængighedserklæring og i Frankrig i 1789: Erklæring om menneskets og borgerens rettigheder.

Menneskerettighederne:

I 1945 blev De Forenede Nationer, FN, dannet. Det skete lige efter 2. verdenskrig, og formålet var at forhindre krige i verden og arbejde for fred. I det første dokument fra dengang stod der: "Vi, folkene i De Forenede Nationer, er fast besluttet på at frelse kommende generationer fra krigens svøbe, som to gange i vores levetid har bragt umådelig sorg over menneskeheden." Dokumentet blev vedtaget den 24. oktober 1945. I de næste år arbejdede FN på at formulere et dokument, som skulle sikre, at alle mennesker havde frihed og ikke blev forfulgt uanset religion, hudfarve eller seksualitet. Det arbejde førte frem til den erklæring, der kaldes Verdenserklæringen om Menneskerettigheder, som blev vedtaget den 10. december 1948.

HISTORIEN BAG MENNESKERETTIGHEDERNE – EN KORT GENNEMGANG

FN's menneskerettigheder består af 30 artikler. De første 21 artikler dækker menneskets borgerlige og politiske rettigheder. Det er for eksempel retten til liv, frihed og personlig sikkerhed. De næste artikler (22-28) dækker retten til undervisning og til at kunne arbejde. De sidste to artikler forklarer, hvordan man må bruge menneskerettighederne. Der står også, at staten skal overholde reglerne.

Børns rettigheder:

Menneskerettighederne er ikke blevet ændret siden 1948 – og de gælder også for børn. Men i 1989 besluttede FN, at der var brug for at styrke verdens børn. Derfor skrev de Børnekonventionen, som også kaldes verdens børns grundlov. I dag har 194 lande skrevet under på Børnekonventionen.

Liste over de vigtigste konventioner, som er skrevet efter 1948 (i kronologisk rækkefølge)

- Verdenserklæringen om Menneskerettighederne (1948)
- Folkedrabskonventionen (1948)
- Genèvekonventionerne om Beskyttelse af Krigens Ofre (1949 med to tillæg i 1977)
- Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (1950 med 11 tillæg)
- Flygtningekonventionen (1951 med tillæg i 1966)
- Den Europæiske Socialpagt (1961)
- FN-konventionen om Forbud mod Racediskrimination (1965)
- FN's Menneskerettighedskonventioner om hhv. Borgerlige og Politiske Rettigheder og Økonomiske, Sociale og Kulturelle Rettigheder (1966)
- Den Amerikanske Menneskerettighedskonvention (1969)
- Konventionen om Forbud mod Diskrimination mod Kvinder (1979)
- Den Afrikanske Pagt om Menneskers og Folks Rettigheder (1981)
- FN's Torturkonvention (1984)
- Den Europæiske Torturkonvention (1987)
- FN's Konvention om Barnets Rettigheder (1989)
- FN's Handicapkonvention (2006) Personer med handicap er dækket af alle menneskerettigheds-konventionerne, men det er ikke lykkedes at sikre opfyldelse af rettigheder i samme grad som for andre borgere. Derfor vedtog FN en særlig konvention med fokus på rettigheder for personer med handicap
- Herudover har nogle af FN's særorganisationer, især ILO og UNESCO, vedtaget konventioner om for eksempel foreningsfrihed, etniske minoriteters forhold, forbud mod tvangsarbejde og forbud mod diskrimination i ansættelsesforhold og undervisning.

I kan læse mere her:

<https://faktalink.dk/titelliste/mere> - med uni-login eller biblioteks-login

<http://www.forenetformenneskerettigheder.dk/what-are-human-rights/brief-history/> kort historisk gennemgang på dansk.

DE FORENEDE NATIONERS VERDENSERKLÆRING OM MENNESKERETTIGHEDER

Denne udgave af de 30 artikler i Verdenserklæringen om Menneskerettigheder er skrevet specielt til unge. Kilde: <http://dk.youthforhumanrights>

1. **Vi er alle født frie og lige.** Vi er alle født frie. Alle har vi vores egne tanker og ideer. Vi bør alle blive behandlet på samme måde.
2. **Gør ikke forskel på folk.** Disse rettigheder tilhører alle, uanset hvor forskellige vi er.
3. **Retten til liv.** Vi har alle ret til at leve i frihed og sikkerhed.
4. **Intet slaveri.** Ingen har ret til at gøre os til slaver. Vi kan ikke gøre nogen til vores slave.
5. **Ingen tortur.** Der er ingen, som har ret til at gøre os fortræd eller torturere os.
6. **Du har rettigheder, uanset hvor du er.** Jeg er en person, ligesom du er!
7. **Vi er alle lige for loven.** Loven er den samme for alle. Den skal behandle os alle ordentligt.
8. **Dine menneskerettigheder er beskyttet af loven.** Vi kan alle bede domstolene om at hjælpe os, når vi ikke bliver retfærdigt behandlet.
9. **Ingen uretmæssige tilbageholdelser.** Ingen har ret til at sætte os i fængsel uden god grund og beholde os der, eller smide os ud af vort eget land.
10. **Retten til at få sin sag prøvet.** Hvis vi bliver stillet for en dommer, bør det ske offentligt. Ingen bør få lov til at fortælle dem, der leder retssagen, hvad de skal gøre.
11. **Vi er uskyldige, indtil andet er bevist.** Ingen bør få skylden for at have gjort noget, før det er bevist. Når folk siger, vi har gjort noget forkert, har vi ret til at vise, at det ikke er sandt.
12. **Retten til et privatliv.** Ingen bør forsøge at skade vores omdømme. Ingen har ret til at trænge ind i vores hjem, åbne vores breve eller genere os eller vores familie, uden at der er god grund til det.
13. **Bevægelsesfrihed.** Vi har alle ret til at tage hen, hvor vi vil i vores eget land og til at rejse, som vi vil.
14. **Retten til at søge et sikkert sted at bo.** Hvis vi er bange for at blive udsat for noget slemt i vores eget land, har vi ret til at flygte til et andet land for at komme i sikkerhed.
15. **Retten til en nationalitet.** Vi har alle ret til at tilhøre et land.
16. **Ægteskab og familie.** Alle voksne har ret til at gifte sig og skabe en familie, hvis de har lyst til det. Mænd og kvinder har samme rettigheder, uanset om de er gift eller skilt.
17. **Retten til dine egne ting.** Alle har ret til at eje ting eller dele dem. Ingen bør tage vores ting fra os uden god grund.
18. **Tankefrihed.** Vi har alle ret til at tro, hvad vi vil, til at have en religion eller ændre den, hvis vi ønsker det.
19. **Ytringsfrihed.** Vi har alle ret til selv at tage stilling, tænke hvad vi vil, sige hvad vi mener og til at dele vores ideer med andre.
20. **Retten til offentligt at forsamle sig.** Vi har alle ret til at mødes med vores venner og til at arbejde fredeligt sammen om at forsvare vores rettigheder. Ingen kan tvinge os til at gå med i en gruppe, hvis vi ikke selv har lyst.
21. **Retten til demokrati.** Vi har alle ret til at deltage i vores lands styre. Alle voksne bør have ret til at vælge deres egne ledere.

DE FORENEDE NATIONERS VERDENSERKLÆRING OM MENNESKERETTIGHEDER

22. **Social tryghed.** Vi har alle ret til en bolig, som vi har råd til, medicin, uddannelse, børnepasning, penge nok at leve for og lægehjælp, hvis vi er syge eller gamle.
23. **De arbejdendes rettigheder.** Alle voksne har ret til at udføre et arbejde, få en rimelig løn for deres arbejde og til at være med i en fagforening.
24. **Retten til fritid.** Vi har alle ret til at holde fri fra arbejdet og slappe af.
25. **Mad og husly til alle.** Vi har alle ret til et godt liv. Mødre og børn, gamle mennesker, arbejdsløse eller handikappede, alle har ret til omsorg.
26. **Retten til uddannelse.** Uddannelse er en ret. Grundskolen bør være gratis. Vi bør lære om de Forenede Nationer og hvordan man kommer godt ud af det med andre. Vores forældre kan vælge, hvad vi skal lære.
27. **Copyright.** Ophavsret er en speciel lov, som beskytter ens egne kunstværker og tekster. Andre kan ikke kopiere disse uden tilladelse. Vi har alle ret til vores egen livsstil og til at nyde alt det gode, som vi kan få ud af kunst, videnskab og lærdom.
28. **En retfærdig og fri verden.** Der skal være en samfundsorden, hvor vi alle kan nyde godt af rettigheder og friheder i vores eget land og i hele verden.
29. **Ansvar.** Vi er forpligtigede over for andre mennesker og bør beskytte deres rettigheder og friheder.
30. **Ingen kan tage dine menneskerettigheder fra dig.**

SÆT X VED DE VIGTIGSTE 10 RETTIGHEDER (EFTER DIN MENING)

Sæt X	Menneskerettighedernes 30 artikler i kort form
	1. Vi er alle født frie og lige
	2. Gør ikke forskel på folk
	3. Retten til liv
	4. Intet slaveri
	5. Ingen tortur
	6. Du har rettigheder, uanset hvor du er
	7. Vi er alle lige for loven
	8. Dine menneskerettigheder er beskyttet af loven
	9. Ingen uretmæssige tilbageholdelser (fængslinger)
	10. Retten til at få sin sag prøvet
	11. Vi er uskyldige, indtil andet er bevist
	12. Retten til et privatliv
	13. Bevægelsesfrihed
	14. Retten til at søge et sikkert sted at bo
	15. Retten til en nationalitet
	16. Ret til ægteskab og familie
	17. Retten til dine egne ting
	18. Tankefrihed
	19. Ytringsfrihed
	20. Retten til offentligt at forsamle sig
	21. Retten til demokrati
	22. Social tryghed
	23. De arbejdendes rettigheder
	24. Retten til fritid
	25. Mad og husly til alle
	26. Retten til uddannelse
	27. Copyright
	28. En retfærdig og fri verden
	29. Ansvar
	30. Ingen kan tage dine menneskerettigheder fra dig

Vend tilbage til 'Klassens 10 punkter', hvis I har lavet arbejdsark 6.

- Er der nogle af de 10 punkter, du/I har lyst til at skifte ud? Hvorfor/hvorfor ikke?
- Er der nogle af jeres egne 10 punkter, som du/I mener burde være en del af menneskerettighederne? Hvorfor/hvorfor ikke?